

A pénzforgalom lebonyolításáról szóló 18/2009. (VIII.6.) MNB rendelettel kapcsolatos állásfoglalások

2009. november 1-jével hatályba lépett a pénzforgalom lebonyolításáról szóló 18/2009. (VIII.6.) MNB rendelet (a továbbiakban: MNBr.). Az MNB folyamatosan nyilvánosságra kívánja hozni az MNBr. egyes szabályainak értelmezésével kapcsolatban hozzá beérkezett megkeresések általános jellegűnek minősíthető, szerkesztett tartalmát és az azokra adott jegybanki állásfoglalásokat.

Az MNB egyidejűleg felhívja a figyelmet arra, hogy a jelen honlapon megjelentetett jegybanki állásfoglalások az Alkotmánybíróság 60/1992. számú határozata értelmében nem tekinthetők a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény 53-56. §-ában szabályozott jogi iránymutatásnak, ezért jogértelmezésének jogi ereje, kötelező tartalma nincs.

1) Az MNBr. szabályainak kogens jellege

Állásfoglalás kérés

Az új pénzforgalmi jogszabályok nem rendezik egyértelműen a kogencia-diszpozitivitás kérdését, vagyis azt, hogy a jogszabályi rendelkezésektől milyen esetekben lehet eltérni: csak azoknál a szabályok esetében, amelyeknél azt a jogszabály kifejezetten lehetővé teszi, vagy minden olyan szabály esetében, amelynél az eltérést a jogszabály kifejezetten nem zárja ki.

Értelmezésünk szerint az ügyfél kérésére és érdekében egyedi szerződéssel el lehetne térni a rendelkezésektől, amennyiben azt a jogszabály kifejezetten nem zárja ki.

Állásfoglalás

Jogértelmezésünk szerint az MNBr. kogens szabályokat tartalmaz, a jogszabály rendelkezéseitől tehát csak abban az esetben lehet eltérni, ha az MNBr. a pénzforgalmi szolgáltató és ügyfele eltérő megállapodását kifejezetten lehetővé teszi, vagy egyes szabályok alkalmazását a pénzforgalmi szolgáltató és ügyfele megállapodásától teszi függővé. Ennek következtében - az állásfoglalás kérés értelmezésével ellentétben - a kötelezően alkalmazandó szabályok tekintetében szükségtelen azt külön kimondani, hogy esetükben a szabálytól való eltérés lehetséges kizárt, ilyen rendelkezéseket az MNBr. egyáltalán nem is tartalmaz.

2) A jóváírási értéknapi és a kedvezményezett fizetési számláján való haladéktalan jóváírásra vonatkozó szabálytól való eltérés egyedi megállapodással

Állásfoglalás kérés

Az ügyféllel kötendő egyedi szerződés szerint eltérhet-e a pénzforgalmi szolgáltató a kedvezményezett fizetési számláján történő jóváírásnak az MNBr. 21. §-ában előírt azonnali elvégzésétől, ha az ügyfél konverzióval végrehajtandó fizetési művelet (bejövő átutalás) esetén, a számára kedvezőbb árfolyam alkalmazása érdekében T+2 napos konverziót kér, ami az MNBr. 20. §-nak (2) bekezdésében előírt értéknaptól eltérő jóváírási értéknapot is jelenthet.

Állásfoglalás

Az MNBr. 16. §-ának (5) bekezdésében meghatározott fizetési műveletek esetében az MNBr. 20. §-ának (2) bekezdése előírja, hogy a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatója nem alkalmazhat későbbi jóváírási értéknapot a kedvezményezett fizetési számláján annál a munkanapnál, mint amikor a fizetési művelet összegét a saját számláján jóváírták. Az MNBr. 21. §-a szerint ezen fizetési műveletek esetében a fizetési művelet összegét a pénzforgalmi szolgáltatónak a saját számláján történt jóváírást követően haladéktalanul oly módon kell jóváírnia a kedvezményezett fizetési számláján, hogy azzal a kedvezményezett azonnal rendelkezni is tudjon.

Az MNBr. fentiekben hivatkozott jogszabályhelyeiben a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatója részére előírt kötelezettségek abban az esetben is fennállnak, amikor a fizetési művelet összegének pénzneme eltér a kedvezményezett fizetési számlájának a pénznemétől, ha a konverziót EGT-állam pénznemei között kell végrehajtani. Ezzel összefüggésben felhívjuk a figyelmet arra is, hogy az MNBr. 10. §-ának (4) bekezdése értelmében a teljesítési határidő konverzió miatt csak akkor hosszabbodik meg két munkanappal, ha a konverzió során bármelyik pénznem EGT-n kívüli állam pénzneme.

Az MNBr. 20. §-ában és 21. §-ában foglalt rendelkezések kogens szabályok, attól a pénzforgalmi szolgáltató és ügyfele eltérően nem állapodhat meg.

Az MNBr. ezen rendelkezései a belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló 2007/64/EK irányelv 73. cikke 1. bekezdésében foglalt előírásokon alapulnak. Az irányelv 68. cikkének 2. bekezdése pedig kimondja, hogy a 73. cikkben foglaltak tekintetében a felek eltérően nem rendelkezhetnek.

3) A kedvezményezett fizetési számláján való haladéktalan jóváírás időpontjaÁllásfoglalás kérés

- a) Megengedhető-e, hogy az EGT-állam pénznemében a kedvezményezett számlatulajdonos javára beérkezett összeget a pénzforgalmi szolgáltató az MNBr. 20. §-ának (2) bekezdése szerinti értéknapal ellátva, de csak a fizetési művelet összegének, azaz a fedezetnek a saját nostro számláján történt jóváírásáról szóló értesülés után írja jóvá a kedvezményezett fizetési számláján.
- b) Hogyan kell értelmezni a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatójának az MNBr. 21. §-ában előírt haladéktalan jóváírási kötelezettségét abban az esetben, ha a kedvezményezett fizetési számláján való jóváírás konverziót igényel.

Állásfoglalás

Az MNBr. 21. §-a előírja, hogy - a 16. § (5) bekezdése szerint euróban vagy Euroövezeten kívüli EGT-állam pénznemében beérkező - fizetési művelet összegét a pénzforgalmi szolgáltatónak a saját számláján történt jóváírást követően haladéktalanul oly módon kell jóváírnia a kedvezményezett fizetési számláján, hogy azzal a kedvezményezett azonnal rendelkezni is tudjon.

- a) Álláspontunk szerint a pénzforgalmi szolgáltató e követelménynek akkor tud eleget tenni, ha a kedvezményezett fizetési számláján történő jóváírás teljesítéséhez szükséges valamennyi adat birtokában van. Ez értelmezésünkben azt jelenti, hogy a pénzforgalmi szolgáltató értesül egyrészt a fizetési művelet összegének a saját számláján történt jóváírásáról, másrészt a kedvezményezett fizetési számlájának az egyértelmű beazonosítását lehetővé tevő egyedi azonosítóról, azaz az MNBr. alkalmazásában a kedvezményezett fizetési számlájának pénzforgalmi jelzőszámáról.

Amint azonban a pénzforgalmi szolgáltató - a fizetési művelet teljesítésére igénybe vett bankközi elszámolási és/vagy fizetési rendszer, egyéb bankközi kapcsolatok, stb. sajátosságaitól függően - az említett adatok birtokába kerül, a saját jóváírási (könyvelési) rendszerének reális feldolgozási időszükségletét és konverzió esetében a következő b) pontban foglaltakat is figyelembe véve, haladéktalanul köteles eleget tenni az MNBr. 21. §-ában foglaltaknak.

- b) Az MNBr. 21. §-ának ismertetett rendelkezése – a belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló 2007/64/EK irányelv 73. cikke 1. bekezdésének második albekezdésével összhangban – nem tesz különbséget konverziót nem igénylő és konverziót igénylő jóváírás között.

A rendelkezés értelmezéséhez azonban konverziót igénylő jóváírás esetében véleményünk szerint figyelemmel kell lenni arra is, hogy a pénzforgalmi szolgáltató nem folyamatosan, hanem munkanapon belül csak meghatározott időpontban vagy időpontokban végez árfolyamjegyzést (fixinget). Ezért konverziót igénylő jóváírás esetében a jóváírás haladéktalan voltának megítéléséhez azt is mérlegelni kell, hogy az a) pont második bekezdésében foglalt feltételek [a továbbiakban: a) pont szerinti feltételek] teljesüléséhez képest mikor kerül sor az árfolyamjegyzésre.

Álláspontunk szerint ahhoz, hogy a kedvezményezett fizetési számláján a konverziót igénylő jóváírás teljesítése haladéktalannak minősüljön, a pénzforgalmi szolgáltatónak a következőképpen kell eljárnia:

1. Ha az a) pont szerinti feltételek teljesülésére a munkanap kezdő időpontja és 12.00 óra között kerül sor, a pénzforgalmi szolgáltatónak biztosítania kell, hogy aznap legkésőbb 12.00 órakor megkezdje ezen fizetési műveletek összegének a kedvezményezett fizetési számláján való jóváírási folyamatát és a jóváírásokat haladéktalanul teljesítse. Ez értelmezésünkben azt jelenti, hogy a pénzforgalmi szolgáltatónak, amennyiben nem egy korábbi (pl. előző napi) árfolyam-jegyzést használ a konverzióhoz, az adott munkanapon legkésőbb 12.00 órakor árfolyamot kell jegyeznie.

Abban az esetben, ha a pénzforgalmi szolgáltató az adott munkanapon már 12.00 óra előtt jegyez árfolyamot, a jóváírással kapcsolatos ezen követelménynek az árfolyamjegyzés időpontját követően haladéktalanul eleget kell tennie az árfolyamjegyzésig beérkezett, az a) pont szerinti feltételeknek megfelelő fizetési műveletek tekintetében.

Ha pedig a pénzforgalmi szolgáltató előző napi árfolyamot alkalmaz, az a) pont szerinti feltételeknek megfelelő fizetési műveletek összegét folyamatosan, haladéktalanul kell jóváírnia a kedvezményezett fizetési számláján.

2. Ha az a) pont szerinti feltételek teljesülésére munkanapon 12.00 óra és az adott fizetési művelet szempontjából napzárásnak tekinthető időpont között kerül sor, a pénzforgalmi szolgáltatónak az árfolyamjegyzésének időpontjától függően a következők szerint kell teljesítenie a kedvezményezett fizetési számláján a jóváírást:
  - 2.1. Ha a pénzforgalmi szolgáltató 12.00 óra után az adott fizetési művelet szempontjából napzárásnak tekinthető időpontig már nem jegyez árfolyamot, a kedvezményezett fizetési számláján a jóváírást haladéktalanul teljesítenie kell.
  - 2.2. Ha a pénzforgalmi szolgáltató 12.00 óra és az adott fizetési művelet szempontjából napzárásnak tekinthető időpont között újabb árfolyamot jegyez, a pénzforgalmi szolgáltatónak biztosítania kell, hogy az adott árfolyamjegyzés időpontját követően haladéktalanul megkezdje a 12.00 órától, többszöri délutáni árfolyamjegyzés esetében az előző árfolyamjegyzés időpontjától beérkezett, az a) pont szerinti feltételeknek megfelelő fizetési műveletek összegének a kedvezményezettek fizetési számláján való jóváírási folyamatát és a jóváírásokat haladéktalanul teljesítse.
  - 2.3. A pénzforgalmi szolgáltatónak a 12.00 óra utáni utolsó árfolyamjegyzés időpontja és az adott fizetési művelet szempontjából napzárásnak tekinthető időpont között beérkezett, az a) pont szerinti feltételeknek megfelelő fizetési műveletek összegét haladéktalanul jóvá kell írnia a kedvezményezett fizetési számláján.
  - 2.4. Ha a pénzforgalmi szolgáltató 12.00 óra után csak az adott fizetési művelet szempontjából napzárásnak tekinthető időpontban jegyez árfolyamot, a pénzforgalmi szolgáltatónak biztosítania kell, hogy az árfolyamjegyzés időpontját követően haladéktalanul megkezdje a 12.00 órától beérkezett, az a) pont szerinti feltételeknek megfelelő fizetési műveletek összegének a kedvezményezettek fizetési számláján való jóváírási folyamatát és a jóváírásokat haladéktalanul teljesítse. Ebben az esetben az is elvárás, hogy az árfolyamjegyzéssel egybekötött, az adott fizetési művelet szempontjából napzárásnak tekinthető időpont úgy kerüljön megállapításra, hogy a kedvezményezett a fizetési számláján jóváírt összeggel még a tárgynapon rendelkezni tudjon
3. Ha az a) pont szerinti feltételek teljesülésére munkanapon az adott fizetési művelet szempontjából napzárásnak tekinthető időpontot követően vagy a pénzforgalmi szolgáltató szempontjából munkaszüneti napon kerül sor, a pénzforgalmi szolgáltatónak a következő munkanapon kell biztosítania, hogy aznap legkésőbb 12.00 órakor megkezdje ezen fizetési műveletek összegének a kedvezményezettek fizetési számláján való jóváírási folyamatát és a jóváírásokat haladéktalanul teljesítse.

A pénzforgalmi szolgáltatótól elvárt eljárást a következő táblázatban szereplő példákkal szemléltetjük úgy, hogy a példák bemutatásához különböző feltételezett árfolyamjegyzési időpontokat vettünk alapul:

Munkanap	Ha az árfolyamjegyzés feltételezett időpontja	A jóváíráshoz szükséges a) pont szerinti feltételek teljesülésének időpontja	Jóváírás a kedvezményezett fizetési számláján
kezdete: 8.00	Egyetlen árfolyamjegyzést feltételezve 12.00 óráig		
	11.00	8.00 - 11.00	11.00 után haladéktalanul
	vagy 12.00	8.00 - 12.00	12.00 után haladéktalanul
	Két árfolyamjegyzést feltételezve 12.00 óráig		
	10.00	8.00 -10.00	10.00 után haladéktalanul
	12.00	10.00 - 12.00	12.00 után haladéktalanul
	Nincs árfolyamjegyzés 12.00 óra után		
		12.00 - 17.00	délelőtti árfolyamjegyzés után haladéktalanul
	Egyetlen árfolyamjegyzést feltételezve 12.00 - 17.00 óra között		
	13.30	12.00 - 13.30	13.30 után haladéktalanul
	vagy 14.30	12.00 - 14.30	14.30 után haladéktalanul
	Két árfolyamjegyzést feltételezve 12.00 - 17.00 óra között		
	13.30	12.00 - 13.30	13.30 után haladéktalanul
	15.00	13.30 - 15.00	15.00 után haladéktalanul
vége: 17.00		15.00 - 17.00	haladéktalanul
17.00 - következő munkanap 8.00 óra között beérkezett fizetési műveletek			
következő munkanap	a fenti délelőtti példák szerint	8.00	a fenti délelőtti követelmény szerint

4) Terhelési értéknapi alkalmazása bankkártyával végrehajtott fizetési műveletnél

Állásfoglalás kérés

A bankkártyával végrehajtott fizetési műveletek (vásárlás, ATM készpénz felvétel) esetében a tranzakció összege a bankszámlán zárolásra kerül, ezzel csökken az ügyfél rendelkezésére álló számlaegyenleg. A tranzakció könyvelése csak egy későbbi időpontban történik meg a zárolás feloldásával egyidejűleg.

- A kamatszámítás szempontjából irányadó terhelési értéknapi alkalmazása tekintetében az ügyfél bankszámláján a rendelkezésre álló egyenleg csökkentése, azaz zárolása értelmezhető-e úgy, hogy az megegyezik az MNBr. 2. §-ának 10. pontjában meghatározott "terhelési nap" szerinti, az ügyfél fizetési számláján nyilvántartott követelés csökkentésével.
- A bankkártyás tranzakciók feldolgozási folyamataiból adódóan a könyvelési nap és a terhelési nap szükségszerűen eltérhetnek-e egymástól.

Állásfoglalás

- A bankkártyával végrehajtott fizetési műveletek esetében a tranzakció összege a kártyabirtokos ügyfél fizetési számláján zárolásra kerül, az ügyfél fizetési számlájának a tényleges megterhelése azonban csak egy későbbi munkanapon történik meg. A zárolással tulajdonképpen a pénzüsszegnek a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásáról szóló 2009. évi LXXXV. törvény 21. §-ának (2) bekezdése szerinti, meghatározott célból történő elkülönítése történik meg, csökkentve ezáltal a számlatulajdonos szabad rendelkezése alatt álló számlaegyenleget. A zárolás azonban még nem jelenti a

fizetési számlán nyilvántartott ügyfélkövetelés csökkentését, erre csak a fizetési számla megterhelésekor, a zárolt összeg felhasználásával kerül majd sor.

- b) Az a) pontban foglaltak alapján értelmezésünkben a könyvelési nap nem térhet el a terhelési naptól, a kettő megegyezik.

Az MNBr. 20. §-ának (1) bekezdése a kamatszámítás szempontjából irányadó terhelési értéknapp alkalmazását a fizető fél fizetési számlájának a megterheléséhez köti annak kimondásával, hogy a terhelési értéknapp nem lehet korábbi, mint az a munkanap, amikor a pénzforgalmi szolgáltató a fizetési művelet összegével a fizető fél fizetési számláját megterheli.

Az MNBr. ezen rendelkezésével a belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló 2007/64/EK irányelv 73. cikke 2. bekezdésében foglalt előírás került a hazai jogrendbe átültetésre.

5) Értéknapp alkalmazása a tárgynapi teljesítésre meghatározott végső határidő után beérkezett fizetési műveletek esetében

Állásfoglalás kérés

Figyelemmel az MNBr. 20. §-ának (2) bekezdésére, milyen értéknapal kell jóváírnia a pénzforgalmi szolgáltatónak a kedvezményezett fizetési számláján a fizetési művelet összegét, ha annak a saját számláján való jóváírásáról a tárgynapi teljesítésre meghatározott végső határidő után értesül.

Állásfoglalás

A pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásáról szóló 2009. évi LXXXV. törvény 2. §-ának 5. pontja értelmében a jóváírási értéknapp az a nap, amelyet a pénzforgalmi szolgáltató a kedvezményezett fizetési számlája javára elszámolt pénzösszeg utáni kamatszámítás szempontjából figyelembe vesz.

Az MNBr. 20. §-ának (2) bekezdése előírja, hogy - a 16. § (5) bekezdése szerint euróban vagy euróövezeten kívüli EGT-állam pénznemében beérkező - fizetési művelet esetében a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatója nem alkalmazhat későbbi jóváírási értéknappot a kedvezményezett fizetési számláján annál a munkanapnál, mint amikor a fizetési művelet összegét a saját számláján jóváírták.

Értelmezésünkben ez azt jelenti, hogy az értéknapp alkalmazása szempontjából nem azt kell figyelembe venni, hogy mikor, azaz a tárgynapi teljesítésre meghatározott végső határidő előtt, vagy után értesül a pénzforgalmi szolgáltató a kedvezményezett fizetési számlája javára beérkező fizetési művelet összegének a saját számláján való jóváírásáról, hanem azt, hogy a fizetési művelet összegét a saját nostro számláján ténylegesen mikor írták jóvá. Ezért, ha T napon a végső határidő után értesül a pénzforgalmi szolgáltató arról, hogy T napon a saját számláján jóváírták a fizetési művelet összegét, azt T értéknapal kell jóváírnia a kedvezményezett fizetési számláján, függetlenül attól, hogy az MNBr. 21. §-a szerinti haladéktalan jóváírást és rendelkezésre bocsátást csak T + 1 napon teljesíti.

6) Értéknapp alkalmazása belső konverziós fizetési megbízás esetében

Állásfoglalás kérés

Figyelemmel az MNBr. 20. §-ának (3) bekezdésére, milyen értéknapkal kell a pénzforgalmi szolgáltatónak teljesítenie az ügyfél belső konverzióra vonatkozó megbízását. Ilyenkor az ügyfél pénzforgalmi szolgáltatójánál EGT pénznemben vezetett egyik számlájáról az ugyanannál a pénzforgalmi szolgáltatónál egy másik EGT pénznemben vezetett számlájára történik az átváltás az ügyfél rendelkezése alapján.

Állásfoglalás

Az MNBr. 20. §-ának (3) bekezdése szerint az EGT-n belüli fizetési műveletek esetében, ha a fizető fél és a kedvezményezett között a fizetési művelet lebonyolítása ugyanazon pénzforgalmi szolgáltatónál történik, a pénzforgalmi szolgáltató a terhelést és a jóváírást azonos munkanapon és azonos értéknapkal teljesíti.

Eltérő jogszabályi rendelkezés hiányában a rendelkezés vonatkozik arra az esetre is, ha a fizető fél és a kedvezményezett személye megegyezik, azaz az ügyfél a pénzforgalmi szolgáltatónál vezetett egyik fizetési számlája terhére átutalja a fizetési művelet összegét az ugyanazon pénzforgalmi szolgáltatónál vezetett másik fizetési számlája javára.

Az MNBr. 20. §-ának (3) bekezdése az abban foglalt követelményeknek való megfelelés tekintetében nem tesz különbséget a konverzióval vagy konverzió nélkül lebonyolított fizetési műveletek között, ezért ha a konverziós fizetési művelet teljesítésére EGT tagállam pénznemében vezetett fizetési számlák között kerül sor, az ügyfél terhelendő és jóváírandó fizetési számláin azonos terhelési és jóváírási értéknapot kell alkalmazni.

7) Teljesítési határidők EGT-n kívüli állam pénznemében vezetett fizetési számla terhére vagy javára szóló, konverzióval teljesítendő fizetési műveletek esetében

Állásfoglalás kérés

Az "EGT-n belüli fizetési művelet" MNBr. 2. §-a (1) bekezdésének 2. pontja szerinti definíciója azt jelenti-e, hogy ha a pénzforgalmi szolgáltatásnyújtás során végrehajtott konverzió miatt EGT-n kívüli állam pénzneme is szerepet kap (pl. USD a terhelendő fizetési számla pénzneme, vagy CAD a jóváírandó fizetési számla pénzneme), akkor az már nem minősül euróban vagy egy euróövezeten kívüli EGT-állam pénznemében nyújtott pénzforgalmi szolgáltatásnak (ezáltal a fizetési művelet sem minősül EGT-n belülinek), akkor sem, ha maga a pénzforgalmi szolgáltatók közötti teljesítés EGT-állam pénznemében történik. (Pl. a fizető fél USD-ban vezetett fizetési számlája terhére EUR-ban kell átutalást teljesíteni Németországba, vagy Németországból EUR összeg érkezik a kedvezményezett CAD-ban vezetett fizetési számlája javára.)

Állásfoglalás

Az MNBr. 2. §-ának 2. pontja határozza meg az EGT-n belüli fizetési művelet fogalmát, amely - a belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló 2007/64/EK irányelvnek a 2. cikk 1. és 2. pontjában foglalt hatályával összhangban - két feltétel együttes teljesülésén alapul. Eszerint mind a fizető fél, mind a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatója az EGT területén belül nyújtja a pénzforgalmi szolgáltatást és ez a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtás euróban vagy egy euroövezeten kívüli EGT-állam pénznemében történik.

Egy fizetési művelet teljesítési folyamata véleményünk szerint több szakaszra bontható, ezért egy fizetési művelet teljesítése során többféle pénzforgalmi szolgáltatás nyújtása is történik:

- 1) a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatója fizetési számlához kapcsolódó pénzforgalmi szolgáltatást nyújt, azaz a fizető fél fizetési számláján terhelést végez és ha az átutalandó összeg pénzneme eltér a terhelendő fizetési számla pénznemétől, konvertálást végezve biztosítja a ténylegesen átutalandó összeget;
- 2) a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatója további pénzforgalmi szolgáltatást nyújt, amennyiben intézkedik a fizetési művelet összegének a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatójának a saját számlájára való eljuttatása iránt;
- 3) a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatója fizetési számlához kapcsolódó pénzforgalmi szolgáltatást nyújt, azaz a saját számláján jóváírt összeget jóváírja a kedvezményezett fizetési számláján és ha a saját számláján jóváírt összeg pénzneme eltér a jóváírandó fizetési számla pénznemétől, pénznemek közötti átváltással biztosítja a kedvezményezett fizetési számláján való jóváírást.

Az MNBr. 10. §-ának (4) bekezdése általános szabályként úgy rendelkezik, hogy a teljesítés határideje két munkanappal meghosszabbodik, ha a teljesítés során olyan, különböző pénznemek közötti átváltást kell végrehajtani, amelynél bármelyik pénznem EGT-n kívüli állam pénzneme.

A példaként felhozott értelmezni kért esetben a terhelendő vagy jóváírandó fizetési számla vezetése EGT-n kívüli állam pénznemében történik. Ezért, ha az 1) és 3) pont alatt részletezett, a fizetési számla vezetéséhez kapcsolódó pénzforgalmi szolgáltatás nyújtás során konverziót kell végrehajtani, függetlenül attól, hogy a fizetési számla pénznemétől eltérő pénznem EGT-állam, vagy EGT-n kívüli állam pénzneme, az adott fizetési műveletre egyébként alkalmazandó teljesítési határidő két munkanappal meghosszabbodik. Ez a gyakorlatban a következőket jelenti:

Ha a fizető fél EGT-n kívüli állam pénznemében vezetett fizetési számlája terhére a 2) pont szerinti pénzforgalmi szolgáltatást, azaz az átutalási megbízás teljesítését a konverziót követően

- ugyancsak EGT-n kívüli állam pénznemében kell teljesíteni, az MNBr. 10. §-ának (2) bekezdése szerinti teljesítési határidő hosszabbodik meg a konverzió miatt két munkanappal (befogadástól számított legkésőbb T + 1 munkanap helyett legkésőbb T + 3 munkanap a pénzforgalmi szolgáltatóra eső feladatok elvégzésére),
- EGT-állam pénznemében kell teljesíteni, az adott pénznemtől függően az MNBr. 17. §-a vagy 18. §-a szerinti teljesítési határidők hosszabbodnak meg a 14. § szerinti átvételtől számítva két munkanappal [pl. euróban teljesítendő átutalás esetében a konverzió miatt legfeljebb (erre vonatkozó megállapodás esetén) T + 2 + 3 munkanap a határidő a pénzforgalmi szolgáltatók közötti teljesítésre, amely 2012. január 1-től legkésőbb T + 2 + 1 munkanapra csökken].

Ha a kedvezményezett EGT-n kívüli állam pénznemében vezetett fizetési számlája javára a fizetési számla pénznemétől eltérő pénznemben érkezik be a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatójának a saját számlájára a fizetési művelet összege, és ezért az csak konverzióval írható jóvá a kedvezményezett fizetési számláján,

- ugyancsak EGT-n kívüli állam pénznemében beérkezett összeg esetében az MNBr. 10. §-ának (3) bekezdése szerinti teljesítési határidő hosszabbodik meg a konverzió miatt két munkanappal (a fizetési művelet összegét legkésőbb T + 1 munkanap helyett legkésőbb T + 3 munkanapon belül kell a kedvezményezett rendelkezésére bocsátani),
- EGT-állam pénznemében beérkezett összeget az MNBr. 21. §-ában előírt azonnali rendelkezésre bocsátás helyett a konverzió miatt legkésőbb T + 2 munkanapon belül kell jóváírni a kedvezményezett fizetési számláján és a rendelkezésére bocsátani.

8) A munkanap záró időpontja és a tárgynapi végső határidő, ha a pénzforgalmi szolgáltató 24 órán keresztül nyitva tart fizetési megbízás átvételére

Állásfoglalás kérés

Ha pénzforgalmi szolgáltató 24 órán keresztül nyitva tart fizetési megbízások átvételére, mely időpontot kell a munkanap záró időpontjának tekinteni, illetve mely időpont jelölhető ki a tárgynapi átvétel végső határidejének, figyelemmel az MNBr. 14. §-ának (4) bekezdésére, mely szerint a tárgynapi átvétel végső határideje legfeljebb két órával előzheti meg a munkanap záró időpontját.

Állásfoglalás

Az MNBr. 2. §-a (1) bekezdésének 5. pontja szerint a munkanap záró időpontja a pénzforgalmi szolgáltató által különböző ismérvek (így különösen: devizanem, benyújtás helye és módja, fizetési mód) alapján meghatározott azon időpont, ameddig az adott fizetési megbízást átveszi.

Az MNBr. 14. §-ának (4) bekezdése szerint ezt a záró időpontot legfeljebb két órával előzheti meg az a végső határidő, amelyet követően a beérkezett fizetési megbízást már a következő munkanapon átvettnek kell tekinteni.

Ha a pénzforgalmi szolgáltató 24 órán keresztül nyitva tart és ügyfeleitől folyamatosan átvesz fizetési megbízásokat, a pénzforgalmi szolgáltató ebben az esetben is szabadon határozhatja meg - nem feltétlenül a 0-24 órás naptári naphoz igazodva - az adott munkanap záró időpontját és azt a végső határidőt, ameddig a fizetési megbízást az MNBr. 17.§-a és 18. §-a szerinti teljesítési határidők szempontjából tárgynapon átvettnek tekinti. Ebben az esetben a munkanap záró időpontja tulajdonképpen megegyezik a végső határidővel, hiszen - a fizetési megbízások 24 órán keresztül, folyamatos átvétele miatt - a két időpont megkülönböztetésének gyakorlati jelentősége véleményünk szerint nincs.

9) A hatósági átutalási megbízással kapcsolatban a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatója által adandó értesítések küldési módja

Állásfoglalás kérés

Tekintettel az MNBr. 9. §-ának (7) bekezdésében foglaltakra, a papír alapon a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatójához közvetlenül benyújtott hatósági átutalások esetében alkalmazható-e az az eljárás, hogy a kedvezményezett részére adandó értesítéseket a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatója elektronikus úton (GIROMail-en) a

kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatójának küldi meg azzal, hogy azokat továbbítsa a kedvezményezett részére. (A kedvezményezett aktuális levelezési címét a saját pénzforgalmi szolgáltatója ismeri.)

Állásfoglalás

Az MNBr. 9. §-a annak alapján határozza meg a hatósági átutalási megbízás visszautasításával és sorba állításával kapcsolatos értesítések kedvezményezett részére történő elküldésének a rendjét, hogy a hatósági átutalási megbízást a kedvezményezett a saját pénzforgalmi szolgáltatója útján, vagy közvetlenül nyújtotta-e be a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatójához.

Eszerint

- ha a hatósági átutalási megbízást a kedvezményezett a saját pénzforgalmi szolgáltatója útján nyújtja be, a 9. § (3) és (6) bekezdése szerint a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatójának az értesítéseket is a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatója útján kell megküldenie,
- ha a hatósági átutalási megbízást a kedvezményezett közvetlenül a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatójához nyújtotta be, a 9. § (4) és (5) bekezdése értelmében a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatója is közvetlenül köteles megküldeni az értesítéseket a kedvezményezett részére.

A 9. § (7) bekezdése szerint a fizető fél számláját vezető pénzforgalmi szolgáltató az értesítéseket a hozzá történt beérkezéssel azonos módon küldi meg, amely vonatkozik mind a beérkezés útvonalára (közvetlenül vagy a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatója útján) és a továbbítás módjára (elektronikusan vagy papír alapon).

Az MNBr. az értesítések elküldésének fentiekben ismertetett rendjétől eltérő eljárást nem tesz lehetővé, ezért a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatója a papír alapon közvetlenül hozzá benyújtott hatósági átutalási megbízások esetében közvetlenül, papír alapon köteles elküldeni a szóban forgó értesítéseket a benyújtó kedvezményezett részére, a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatója tehát nem használható fel a "postás" szerepére.

A pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásáról szóló 2009. évi LXXXV. törvény 64. §-ának (1) bekezdése értelmében a hatósági átutalási megbízás benyújtására kizárólag a bírósági végrehajtási, a közigazgatási végrehajtási és adóvégrehajtási eljárásban kerülhet sor, az ezen végrehajtási eljárások lefolytatására jogosult hivatalos szervek és személyek által. Véleményünk szerint esetükben nem okozhat gondot az értesítési cím megállapítása.

10) Devizára szóló felhatalmazó levélen alapuló beszedés

Állásfoglalás kérés

Felhatalmazó levél, illetve az alapján benyújtott beszedési megbízás befogadható/teljesíthető-e devizaszámla javára. Ha igen, milyen módon, tekintettel arra, hogy a felhatalmazó levél nem tartalmaz olyan adatokat, amelyek a deviza-átutalás teljesítéséhez szükségesek (pl. SWIFT kód, IBAN).

Állásfoglalás

Az MNBr. a beszédések lebonyolításának általános és különös szabályait pénznemtől függetlenül határozza meg. Ezért az MNBr. alapján nincs akadálya annak, hogy a felhatalmazó levél, illetve az annak alapján benyújtott beszédési megbízás a fizető fél devizaszámlájának a terhére, illetve a kedvezményezett devizaszámlájának a javára történő teljesítésről szóljon.

Ennek megfelelően az MNBr. 3. melléklete 4. számú mintájának "További feltételek" b) pontja szerint a felhatalmazó levélben a beszédési megbízásonkénti felső értékhatár a teljesítés pénznemétől függően devizában is meghatározható. A felhatalmazó levél általánosan a fizető fél és a kedvezményezett "pénzforgalmi jelzőszám"-ának a megadásáról szól. Az MNBr. 2. §-ának 7. pontja szerint a "pénzforgalmi jelzőszám" általános fogalom, amely az MNBr. 3. §-ában és 1. mellékletében foglaltak alapján lehet belföldi forint fizetési forgalomban alkalmazható belföldi, vagy nemzetközi pénzforgalmi jelzőszám.

11) Felhatalmazó levélen alapuló beszédés sorba állítási időtartamaÁllásfoglalás kérés

- a) A sorba állítás időtartama a felhatalmazó levélben is csak az MNBr. 8. §-ának (1) bekezdésében megengedett legfeljebb 35 nap lehet vagy ennél hosszabb időtartamról is rendelkezhet a fizető fél a számlavezetőjével történt megállapodás alapján.
- b) Ha az MNBr. hatályba lépése előtt adott, 35 napnál hosszabb sorba állítást előíró felhatalmazó levél alapján érkezik beszédési megbízás 2009. november 1-je után, azt is legfeljebb 35 napig lehet-e sorba állítani, vagy az eredeti felhatalmazó levélben megjelölt, ennél hosszabb időtartamig.

Állásfoglalás

- a) Az MNBr. 8. § (1) bekezdése értelmében a pénzforgalmi szolgáltató legfeljebb 35 napos sorba állításról állapodhat meg a számlatulajdonossal fedezetlenség esetére. Az előírástól eltérő megállapodásra az MNBr. nem nyújt lehetőséget, ezért a fizető fél a felhatalmazó levélben is legfeljebb 35 napos sorba állításról rendelkezhet.
- b) Az MNBr. 2009. november 1-i hatályba lépése előtt adott, 35 napnál hosszabb sorba állítást előíró felhatalmazó leveleket nem szükséges újra kiadatni, az MNBr. a sorba állításra vonatkozó rendelkezést felülírja, annak időtartamát 35 napban maximálva. Ezért az ezen felhatalmazó leveleken alapuló, 2009. november 1. után átvett beszédési megbízások már legfeljebb 35 napig állíthatók sorba.

A 2009. november 1. előtt beérkezett és 2009. november 1-én, illetve ezt követően sorban álló megbízásokra még nem vonatkozik a 35 napos korlátozás, mert az MNBr. 51.§-ának (1) bekezdése szerint a rendelet rendelkezéseit a hatályba lépését követően átvett fizetési megbízásokra kell alkalmazni.

12) (Azonnali) beszédési megbízások kezeléseÁllásfoglalás kérés

Hogyan kell kezelni a 2009. november 1. után beérkezett "1" jogcímű (azonnali) beszédési megbízásokat és be kell-e fogadni a "2" és "3" jogcímű (azonnali) beszédési megbízásokat.

Állásfoglalás

Az "1" benyújtási jogcímű, "felhatalmazó levélen alapuló azonnali beszédés" fizetési módozat - lényegi tartalmi változás nélkül - az MNBr. hatályba lépése után "felhatalmazó levélen alapuló beszédés"-re módosul. Az elnevezés jogszabályi változása mintegy "felülírja" az MNBr. hatályba lépése előtt befogadott felhatalmazó levelekben szereplő "azonnali beszédési megbízás" szóhasználatot, így 2009. november 1. után azon "beszédési megbízás"-t kell érteni.

A pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásáról szóló 2009. évi LXXXV. törvény (Pft.) 66. §-ában foglalt átmeneti rendelkezések szerint az azokban meghatározott feltételek fennállása esetében a benyújtott beszédési megbízást a fizetésre kötelezett felhatalmazása hiányában is teljesíteni kell. Ezért 2009. november 1. után is - bizonytalan ideig - sor kerülhet "2. Jogosult általi végrehajtás", valamint "3. Jogszabály alapján" jogcímű beszédési megbízás benyújtására, amelyeket - ha megfelelnek a Pft. 66. §-ában foglaltaknak - továbbra is be kell fogadni. Ezzel összefüggésben az MNBr. 51. §-ának (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a Pft. 66. §-a alapján benyújtott fizetési megbízásokra a 21/2006. (XI.24.) MNB rendelet rendelkezései az irányadóak.

Az MNBr. 51. §-ának (3) bekezdése szerint a pénzforgalmi szolgáltató a rendelet hatálybalépését megelőzően alkalmazott PFNY pénzforgalmi nyomtatványokon benyújtott fizetési megbízásokat 2010. december 31-ig köteles átvenni. A 21/2006. (XI.24.) MNB rendelet mellékletének 4. számú mintája szerinti PFNY40 "Azonnali beszédési megbízás" nyomtatvány formáját és adattartalmát tekintve megegyezik MNBr. 3. mellékletének 3. számú mintája szerinti PFNY41 "Beszédési megbízás" nyomtatvánnyal. Erre, valamint az MNBr. hivatkozott átmeneti rendelkezésére való tekintettel a pénzforgalmi szolgáltatóknak - "Beszédési megbízás"-ként kezelve - 2009. november 1. után is el kell fogadniuk a PFNY40 "Azonnali beszédési megbízás" nyomtatványon benyújtott fizetési megbízásokat.

13) A pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásáról szóló 2009.évi LXXXV. törvény (Pft.) 66. §-a alapján benyújtott beszédési megbízások kezelése, figyelemmel az MNBr. 51. §-ának (5) bekezdésében foglaltakra

Állásfoglalás kérés

- a) Hogyan kell kezelni a Pft. 66. §-a alapján benyújtott beszédési megbízásokat a pénzforgalom lebonyolításáról szóló 21/2006. (XI.24.) MNB rendelet (rég MNBr.) 28. §-ában foglaltak tekintetében.
- b) Ha a Pft. 66. §-án alapuló beszédési megbízás az új, PFNY41 pénzforgalmi nyomtatványon kerül benyújtásra, alkalmazható-e a "2. Jogosult általi végrehajtás", valamint a "3. Jogszabály alapján" benyújtási indok, annak ellenére, hogy az új beszédési megbízás nyomtatvány ezeket az indokokat már nem nevesíti.
- c) A Pft. 66. §-ának (1) bekezdésén alapuló beszédési megbízás „Közlemény” rovatában fel kell-e tüntetni a „Végrehajtás” jelzést.

Állásfoglalás

- a) A Pft. 66. §-ának (1) bekezdése alapján benyújtott beszédési megbízás esetében a régi MNBr. 28. §-ának (2) bekezdése szerinti, "Végrehajtás" jelzésű azonnali beszédési

megbízásra vonatkozó szabályok szerint kell eljárni, beleértve a régi MNBr. 28. §-ának (4) - (7) bekezdésében foglaltakat is.

A Pft. 66. §-ának egyéb bekezdései alapján benyújtott beszédési megbízások esetében a régi MNBr. 28. §-ának (3) bekezdése szerinti, jogszabályon alapuló azonnali beszédési megbízásra vonatkozó szabályok az irányadóak azzal, hogy amennyiben a Pft. 66. §-ának (5) bekezdése alapján kerül sor a beszédési megbízás benyújtására, a régi MNBr. 28. §-ának (8) bekezdésben foglaltakat is alkalmazni kell.

- b) A Pft. 66. §-án alapuló beszédési megbízás "Benyújtás indoka" kódcockájában változatlanul a "2" vagy "3" jelzőszámot kell beírni, akkor is, ha a benyújtó kedvezményezett a beszédési megbízást nem a régi, ezeket a jogcímekeket is felsoroló PFNY40, hanem az új, ezeket a jogcímekeket már nem nevesítő PFNY41 pénzforgalmi nyomtatványon nyújtja be. Értelmezésünkben ugyanis - a Pft. 66. §-ában foglalt esetek kivételében - a már nem alkalmazható, ezért az új MNBr-ben már nem is szabályozott benyújtási jogcímekek felsorolásának a hiánya a PFNY41 új beszédési megbízáson nem jelenti azt, hogy azon, ha a régi MNBr. szabályai szerint kell eljárni, ne lehessen "2" és "3" benyújtási indokot is feltüntetni.
- c) A Pft. 66. §-ának (1) bekezdése alapján, "2" indokkal benyújtott beszédési megbízáson fel kell tüntetni a „Végrehajtás” jelzést, függetlenül attól, hogy azt a PFNY40 régi, vagy a PFNY41 új pénzforgalmi nyomtatványon nyújtották be.

14) Belső használatú számlaszám a készpénzbefizetési célra szolgáló nyomtatványon

Állásfoglalás kérés

Az MNBr. 43. §-ának (3) bekezdése szerint a készpénzbefizetési célra szolgáló nyomtatványon, illetve pénztárbizonylaton szerepeltetni kell - többek között - a kedvezményezett pénzforgalmi jelzőszámát. A pénzforgalmi jelzőszámként a "GIRO számlaszám"-ot szükséges-e feltüntetni, vagy helyette elegendő-e a belső használatú számlaszám, mert az is egyértelműen azonosítja az ügyfelet.

Állásfoglalás

Az MNBr. 2. §-a (1) bekezdésének 7. pontja szerint a pénzforgalmi jelzőszám az az egyedi azonosító, amely a fizetési számla egyértelmű azonosítására szolgál, a 3. § (1) bekezdése szerint a pénzforgalmi szolgáltató az általa vezetett fizetési számlát az egyedi pénzforgalmi jelzőszám alapján tartja nyilván.

A pénzforgalmi jelzőszámot az MNBr. 3. §-ában és 1. mellékletében meghatározott szabályok alapján kell megképezni. Így belföldi forint fizetési forgalomban a pénzforgalmi jelzőszám megegyezik a "GIRO számlaszámmal", az ettől eltérő, belső használatra képzett számlaszámok tehát - függetlenül attól, hogy azok is képesek egyértelműen azonosítani az ügyfelet - álláspontunk szerint nem minősülnek az MNB rendelet szerinti pénzforgalmi jelzőszámnak. Ezért a készpénzbefizetésre vonatkozó nyomtatványon a "GIRO számlaszámot" kell szerepeltetni.